

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quid, & quotuplex sit impedimentum Matrimonij? Caput Primum

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

LIBER OCTAVVS
DE
SACRAMENTO
MATRIMONII,
TRACTATVS PRIMVS
DE
IMPEDIMENTIS MATRIMONII.

Juvat me impedimenta amovere Matrimonii prius, quàm de ipso magis proximè tractationem instituum. Nam propterea in Primo, & Secundo Tractatu hujus Octavi Libri agam de Matrimonii impedimentis, de què horum dispensatione, ut scilicet illis per dispensationem amotis, possim propiùs, atque expeditiùs ad ipsius Matrimonii considerationem accedere. Faveat conatibus nostris omnium bonorum Auctor, & Donator Deus.

CAPUT I.

Quid, & quotuplex sit impedimentum Matrimonii.

1. Id, quod obstat, ne Matrimonium contrahatur, sive illud sit Physicum, ut ætas infantilis, quæ est inepta ad Matrimonium; sive sit morale, ut prohibitio v. g. ne affinis contrahat cum affine, dicitur Matrimonii impedimentum.

2. Est autem in duplici Classe; Aliud enim est solum impediens, impedit nimirum, sed non invalidat Matrimonium; qualis est v. g. votum simplex Castitatis. Aliud ita impedit, ut etiam invalidet; quale est idem votum Castitatis solemne. Illa primi generis vocantur absolutè impediencia, hæc dirimentia.

3. De impediencia dicemus postea, nunc (utpote gravioris momenti) locum demus dirimentibus, quæ sunt duodecim ex Jure antiquo; quibus, si duo addas ex Jure novo Tridentini, omnia sunt quatuordecim his vulgatis versibus comprehensa:

4. Error, conditio, votum, cognatio, crimen,

Cultus, disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas,

Si sis affinis, si forte coire nequibus.

Et ex Tridentino.

*Si Parochi, & duplicis desit presentia Testis,
Raptæve sit mulier, nec parti reddita tuta,
Hæc facienda vetant connubia, facta retractant.*

Hoc est Matrimonium cum aliquo ex prædictis impedimentis factum, retractatur, atque omnino irritum est, ac nullum, ac si factum non fuisset.

5. Hæc impedimenta, aliqua sunt inducta Jure naturæ, aliqua Jure Ecclesiastico. De Jure naturæ sunt illa quatuor: Error in persona, Impotentia perpetua, Consanguinitas in primo gradu rectæ lineæ, Patris v. g. cum filia, & Ligamen, id est, ligatum esse actuali Matrimonio. Cætera sunt de Jure Ecclesiastico, ut distinctius dicemus in explicatione singulorum.

6. Quæ autem sunt ex jure naturæ, dispensabilia non sunt, & locum habent etiam in matrimoniis Infidelium, quæ verò ortum habent ex jure Ecclesiæ, possunt à Summo Pontifice

N n 2 tifice

tifice dispensari, & locum nequaquam habent in dictis Infidelium Matrimoniiis.

7. An alia potestas (præter Summum Pontificem) sive Ecclesiastica ipso inferior, sive Civilis, Imperatoria, Regia, &c. Matrimonii impedimenta constituere valide possit, lege apud Doctores passim.

a Sanchez. l. 7. matr. à d. 1. Pont. l. 6. matr. à c. 1. Coninc. disput. 30. de matr. dub. 1. Perez d. 31. de matr. sec. 4. Avers. q. 9. de matr. sec. 2. & 3. aliq. apud ipsos.

CAPUT II.

Impedimentum Primum Matrimonii, id est, Error.

§. I.

Quid ille sit?

VT hujus impedimenti notitia plana fiat, Adverte Primò, in contrahentibus Matrimonium, duorum genera errorum posse intercedere. Primum, in personis ipsis, quæ contrahunt; ut, si tu volens contrahere cum Maria, invenias Catharinam.

Secundum, in qualitatibus personarum; ut, si quis volens contrahere cum Maria pulchra, vel nobili, vel divite, inveniat ipsam eandem deformem, vel ignobilem, vel pauperem. Inter has qualitates, ne adnumeret Servitutem; hæc enim propter suas peculiariter considerationes certò est impedimentum dirimens, ut c. 3. explicabimus: adnumeret tamen ipsum nomen contrahentium, nam ex solo nominis errore non vitari Matrimonium, quando constat de persona, nimis est certum.

2. Adverte Secundò, Errorem posse interdum esse antecedentem, & dantem causam contractui, interdum comitantem. Prior contingit, quando consensus totus innititur errori. Contingit autem, sive circa substantiam: ut, si Antonius, ideo ducit hanc, quia putat esse Mariam, ita, ut, si scivisset non esse Mariam, non consensisset in illam: sive circa qualitates, ut, si ideo ducit Mariam, quia putat, esse divitem, ita, ut, si scivisset non esse divitem, in illam non consensisset. Posterior, id est, error comitans contingit, quando consensus non innititur errori; & quidem pari modo, sive circa substantiam, ut, si Antonius ducit hanc v. g. Berram, ita ut, si scivisset esse Mariam, adhuc consensisset; sive circa qualitates, ut

si Antonius ducit Mariam, putans eam esse divitem, ita tamen, ut, si scivisset divitem non esse, adhuc illam duxisset.

3. Adverte Tertio, Errorem circa prædicta posse esse vincibilem, vel invincibilem, ut alibi nimis sæpè, per alias occasiones, explicavimus.

4. Adverte denique Quarto, Conditionem aliquam posse apponi contractui, atque adeò Matrimonio, tribus modis, Actualiter, Virtualiter, Habitualiter. Actualiter est, quando expressè ea ponitur, ut: *Si es dives, te volo ducere, secus nequaquam*. Virtualiter, quando licet in contractu actualiter non ponatur; tamen de ea cogitatum fuit, & fuit apposta antea, & illa non retractata, datur consensus contractui; ut, si Antonius v. g. declarasset, se nolle ducere Mariam, nisi sub conditione, quòd sit dives, vel pulchra, vel non ex genere Judæorum, &c. Et deinde, hoc animo non mutato, consensit in Mariam, quæ est inops, vel fœda, vel ex Judæorum genere. Habitualis, quando nec de illa conditione cogitatum fuit, nec illa apposta est in contractu, quamvis in ea dispositione sit, vel fuerit contrahens, ut si de illa cogitasset, non contraxisset. Duxit Antonius v. g. Mariam, nihil cogitando de ejus pauperate, vel divitiis, sed deinde invenit eam esse pauperem: id quod si scivisset, vel cogitasset, nunquam illam duxisset.

5. His positis sunt duæ regulæ. Altera facilis in praxi. *Error circa substantiam jure naturali est impedimentum dirimens*. Altera difficilius, propter exceptiones, quas habere debet. *Error circa qualitates personæ non est impedimentum dirimens*. Sed singulas separatim explicemus.

ERROR CIRCA SUBSTANTIAM.

6. Error circa substantiam personæ, ut cum unus, vel una supponitur pro alio, vel pro alia, sive sit antecedens, sive comitans, sive vincibilis, etiam si crassus sit, & supinus, sive invincibilis, irritum prorsus reddit Matrimonium. Ita Sanchez, b aliq. passim. Et ratio est manifesta, quia ejusmodi errores, & quicunque similes, constituunt ignoratam eam personam, inquam, tanquam in objectum tendere deberet consensus; at circa id, quod ignoratur, nullus actus, seu consensus voluntatis tendere potest, juxta illud Juris, *Errantis nullus est consensus*. Confirmatur,